

gode Vilkaar om 3 Aar, naar Banerne ere fuldførte. Staten vil da være ikke alene i Besiddelse af Banerne selv, men ogsaa af Drifts-materiellet, og ligesom disse visnok fornuftigvis bør eies af samme Person, saaledes vil det ogsaa herved paa Grund af den mindre Capital, som skal staffles tilveie af en Forpagter, være langt lettere at danne Selskaber, som kunne overtage at drive Jernbanerne. — Dernæst vil man ogsaa til den Tid langt lettere kunne overse hele Foretagendet, og ogsaa af den Grund vil man kunne vente, at der til den Tid langt lettere vil være Concurrence om at overtage Driften af Banerne end nu. Endelig kommer en Ting til, og det er den, at jeg i det Mindste har den fuldstændige Overbeviisning, at vi ikke med disse Baner kunne ansee det Jernbaneanet i Jylland for sluttet, som Staten maa tage sig af. Det er et Spørgsmaal, som efter min Overbeviisning maa komme frem, men som jo fornuftigen ikke kan komme frem, førend de Baner, som nu ere under Bygning, ere saa omtrent fuldførte, om det ikke bliver nødvendigt — forsaavidt der overhovedet kan staffles Midler — snarest muligt at gjøre Nettet til et nogenlunde fuldstændigt Hele; jeg tænker navnlig paa, om det ikke bliver nødvendigt at føre den østlige Bane op til Frederikshavn og tillige at bygge en vestjybsk Bane fra Holstebro Syd paa, og sammen med den at anlægge en Forbindelsesbane til Østjyden i den sydlige Deel af Jylland. Jeg troer ikke, at vi kunne flyde dette bort; men naar Staten da med Hensyn til Driften paa de alt byggede Baner, staaer bunden ligeoverfor et Driftselskab, vil den være i en ganske overordentlig uheldig Stilling i Henseende til Spørgsmaalet om Driften af de nævnte Tillagsbaner. Den vil da enten blive nødt til at drive disse Stumper af Baner selv eller indlade sig paa — jeg kunde næsten sige — hvilkedsomhelst Vilkaar, som det private Selskab, der driver de andre Baner, er villigt til at byde den. Nu sige maaste Noogle: Ja, lad os saa nøies med at bortforpagte vore Baner paa et Tidsrum af 3 Aar, men hertil svarer jeg, at det faaer man ikke noget Selskab til at gjøre paa Vilkaar, som ikke blive meget trykkende for os. Det er af disse

Grunde min Overbeviisning, at selv om man ikke sikkert vil gaae over til en varig Statsdrift — Noget, som jeg forøvrigt troer, at vi ikke bør lade os skræmme fra ved det urigtige Raad: Statsindustri — er der al mulig Anledning til at gjøre det foreløbig, saalænge indtil de nu under Bygning liggende Baner ere færdige, saalænge indtil der foreligger endelig Bestemmelse om — det vil sige endelig, forsaavidt man dog derved har fuldført noget Heelt — hvilke Baner Staten selv for sin Regning vil bygge, og som fornuftigen maae høre sammen og drives sammen. Jeg skal derfor paa det Varmeste anbefale det høie Thing at gaae ind paa dette Lovforslag, saaledes som det er kommet til os fra det andet Thing. — At dets Vedtagelse skulde medføre finantstuelle Vanstueligheder for Staten, det staaer for mig aldeles klart, at det ikke kan; den ikke store Capital, der her er Tale om, ville vi overordentlig let kunne tilveiebringe. Jeg troer heller ikke, at de Vanstueligheder ville kunne følge deraf med Hensyn til eventuel Pensionering af nye Embedsmænd osv., som den ærede sidste Taler omtalte. Her er kun Tale om en midlertidig Statsdrift i 3 Aar, og Lovforslaget indeholder jo netop den Bestemmelse, at Ingen i den Anledning skal antages som Statens Embedsmænd og som Pensionsberettiget. At man skulde kunne tvinges til at give Folk Pension, fordi de i 3 Aar have staaet i Statens Tjeneste, uagtet det isorveien tydeligt og klart er sagt dem endog i Lovsform, at der ikke kan blive Tale om, at de kunne faae yderligere Vederlag end den øieblikkelige Løn, anseer jeg for at være et af de Stræmmebilleder, som man neppe kan regne ville gjøre Indtryk paa Noget her i Salen. Jeg skal saaledes tillade mig at anbefale dette Lovforslags Fremme.

Ordf. Jeg har bedet om Ordet for ogsaa at ubtale min Tilfredsstillelse med, at de Forslag, der ere fremkomne i det andet Thing, have taget den Bending, de have, ved det Forslag, der nu foreligger her. Efter det, der hidtil er fremkommet her om denne Sag, og navnlig efterat den sidste ærede Taler har imødegaaet den første ærede Taler, kan jeg i og for sig ikke have Noget at sige foreløbigt.